

OŠ „Đura Jakšić“ Zrenjanin

DIGITALNI HERBARIJUM

-Samonikle lekovite biljke Srbije-

Učenik:

Marko Topalov V-3

Nastavnik:

Jelena Bibin

NAZIV:	Krasuljak ili Bela Rada (lat. <i>Bellis perennis</i>)
PORODICA:	Asteraceae
STANIŠTE:	Naseljava livade i pašnjake nizijskog, brdskog i gorskog pojasa, mada je najbrojnija u dolinama. Ima je i u parkovima gradskih naselja. Raste do nadmorske visine od 1.800 m

LEKOVITA SVOJSTVA: Dejstvo čaja od bele rade posebno je efikasno kod lečenja prehlade, crevnih grčeva, smetnji u radu jetre, kao i kod bolesti bubrega. Ispijanjem čaja poboljšava se apetit i varenje, a otklanja i prolećni umor. Istovremeno jača organizam i podstiče bolji metabolizam.

NAZIV:	Ivanjsko cveće (lat. Galium verum)
PORODICA:	Rubiaceae
STANIŠTE:	Ivanjsko cveće je veoma rasprostranjena evroazijsko-submediteranska vrsta. Raste na brdskim i pretplaninskim livadama, pored puteva, listopadnih šuma i šibljaka.

LEKOVITA SVOJSTVA: izvrstan lek za lečenje svih bubrežnih bolesti. Osim toga, upotrebljava se u suzbijanju oštećenja kože - lišajeva, ekcema, kožnih nečistoća i protiv raka kože.

NAZIV:	Beli slez (lat. <i>Althaea officinalis</i>)
PORODICA:	Malvaceae
STANIŠTE:	Najviše ga ima po rečnim ostrvima i ritovima pored Tise, Dunava, Save i drugih reka. Voli laku, duboku, vlažnu zemlju, a najviše rečni nanos, koji je povremeno poplavljen.

LEKOVITA SVOJSTVA: Biljne sluzi (polisaharidi) lokalno deluju na kožu i sluzokožu, te sprečavaju i ublažavaju sve vrste upala u celokupnom probavnom traktu, gornjim disajnim putevima i na koži.

NAZIV:	Žalfija (lat. <i>Salvia officinalis</i>)
PORODICA:	Lamiaceae
STANIŠTE:	Raste divlje, po kamenitim i neplodnim mestima, a uzgaja se i u vrtovima. Žalfija u Srbiji raste u prirodi samo u Sićevačkoj klisuri.

LEKOVITA SVOJSTVA: Koristi se za jačanje nerava, a pomaže i protiv svih vrsta prehlade i gripa. Upotrebljava se za čišćenje krvi i protiv zapaljenja. Olakšava tegobe obolelima od reumatizma i antibiotik je širokog spektra dejstva. Preporučuje za održavanje zdravlja desni i zuba.

NAZIV:	Virak (lat. Alchemilla vulgaris)
PORODICA:	Rosaceae
STANIŠTE:	Raste na pašnjacima, pored potoka od brdskih do planinskih predela i veoma je česta pogovotovo u jugoistočnoj Srbiji.

LEKOVITA SVOJSTVA: Skuplja i zateže tkivo, potpomaže izbacivanje vode iz organizma, jača srčani mišić i leči upale. Deluje protiv mišićne slabosti i slabosti udova kao i protiv malokrvnosti.

NAZIV:	Bokvica (Plantago)
PORODICA:	Plantaginaceae
STANIŠTE:	Nalazi se na livadama, svetlim i prozračnim šumama.

LEKOVITA SVOJSTVA: Listovi bokvice sadrže i saponine i sluz pa su čaj i sirupi od bokvice odlično biljno sredstvo za čišćenje disajnih organa od sekreta, a pošto je bokvica i mucilagna biljka, ona ublažava suvi kašalj i smanjuje iritaciju u grlu i disajnim putevima.

NAZIV:	Detelina kamenjarka (lat. Anthyllis vulneraria)
PORODICA:	Fabaceae
STANIŠTE:	Rasprostranjena je po balkanskim planinama, Alpima i Karpatima. Naseljava suve i umerenovlažne livade brdskoplaninskog pojasa na krečnjačkom i siromašnom zemljištu

LEKOVITA SVOJSTVA: Koristi za lečenje rana. Kao čaj pije se za čišćenje krvi, jačanje želuca i kao sredstvo za otvaranje.

NAZIV:	Gorocvet (lat. Adonis vernalis)
PORODICA:	Ranunculaceae
STANIŠTE:	Raste na peskovitim staništima i sušnim livadama. Predstavlja ukras Deliblatske peščare i u Vojvodini je ova biljka zaštićena od 1978. godine

LEKOVITA SVOJSTVA: Koristi se kod bolesti kardiovaskularnog sistema, kao sedativ, kod nesаницe i epilepsije. U homeopatiji se upotrebljava za lečenje reume, zapaljenja pluća, angine pectoris.

NAZIV:	Hoću-neću (lat. <i>Capsella bursa-pastoris</i>)
PORODICA:	Brassicaceae
STANIŠTE:	Ova kosmopolitska vrsta raste na različitim staništima, od nizija do planinskog pojasa.

LEKOVITA SVOJSTVA: Koristi se kod pojave krvi u mokraći, upale bešike, kao i za jačanje materice i snižavanje krvnog pritiska. Zbog zavidnog prisustva kalijuma povoljno utiče na srčani mišić, a preporučuje se i kod angine pektoris .

NAZIV:	Šimširika (lat. Berberis vulgaris)
PORODICA:	Berberidaceae
STANIŠTE:	Rasprostranjena je sve do 1200 m n. v. pretežno po terenu bogatom krečnjakom, na osunčanim i stenovitim prostorima, kao i u zoni žbunova i šipražja.

LEKOVITA SVOJSTVA: Pospješuje izlučivanje žuči, proširuje krvne žile i time pospešuje cirkulaciju . Isto tako, korisna je u lečenju bolesti žuči i jetre.

NAZIV:	Pirevina (lat. <i>Agropyrum repens</i>)
PORODICA:	Poaceae
STANIŠTE:	Pirevina je kosmopolitska biljka umerene zone i veoma je žilava i otporna tako da ju je kao korov teško istrebiti. Raste na različitim zemljištima, ali joj najviše odgovara lakše i vlažnije. Raste pored puteva po šipražju, međama i dr.

LEKOVITA SVOJSTVA: Najčešće se upotrebljava za lečenje upalnih procesa bešike i mokraćnih kanala, za izbacivanje kamena iz bubrega, kao i kod lečenja kardiovaskularnih bolesti. Njena lekovita svojstva pomažu i kod lečenja reume, artritisa, kožnih bolesti i dijabetesa.

NAZIV:	Kantarion (lat. <i>Hypericum perforatum</i>)
PORODICA:	Hypericaceae
STANIŠTE:	Zemljišta srednje bogata hranljivim materijama , umereno topla i umereno svetla staništa. Predeli umerene i subtropske klime širom sveta.

LEKOVITA SVOJSTVA: Kantarion se u narodu ceni i mnogo upotrebljava spolja protiv posekotina, opekotina, ožiljaka, za zarašćivanje rana i kao antiseptik, a iznutra protiv bolova jetre i želuca. Takođe je dobar za lečenje umerene i blage depresije.

NAZIV:	Hajdučka trava (lat. <i>Achillea millefolium</i>)
PORODICA:	Asteraceae
STANIŠTE:	Rasprostranjena je od nizije do planinskih predela i može se naći na livadama, pored puteva, zapuštenim staništima i šumskim čistinama.

LEKOVITA SVOJSTVA: Najčešće se upotrebljava za ublažavanje bola i vidanje rana. Osim toga korisna je za lečenje raznih bolesti kao što su želudačni problemi, nadimanje, otežano varenje i manjak apetita. Zatim za normalizaciju metabolizma, čišćenje organizma. Za spoljnu upotrebu nalazi primenu kao antiflogistik slično kamilici, što znaci za ispiranje, obloge i kupke.

NAZIV:	Kopriva (lat. Urtica dioica)
PORODICA:	Urticaceae
STANIŠTE:	Kopriva raste u gustim i bujnim nasadima na zemljištu bogatom azotom. Raste na zapuštenim mestima kao korov.

LEKOVITA SVOJSTVA: Jela, sokovi i čaj od koprive čiste krv, leče slabokrvnost, žuticu, kamen u bešici, bubrežne bolesti i reumu. U tradicionalnim medicinama preporučuje se kao hrana ljudima koji pate od alergija.

NAZIV:	Maslačak (lat. Taraxacum)
PORODICA:	Asteraceae
STANIŠTE:	Maslačak je veoma rasprostranjen. Nalazi se na livadama i travnjacima, po pustim mestima i napuštenim njivama, pored puteva i oko naselja.

LEKOVITA SVOJSTVA: Sok od maslačka obiluje kalijumom, gvoždem, vitaminima B, C, D i A,. Upravo zbog toga se široko primenjuje kod ublažavanja bolova uzrokovanih artritičnim oboljenjima. Efikasno deluje kako protiv simptoma gihta i reumatoidnog artritisa, kao i kod drugih hroničnih bolesti zglobova.

NAZIV:	Čičak (lat. Arctium)
PORODICA:	Asteraceae
STANIŠTE:	Čičak je veoma rasprostranjena, dvogodišnja korovska biljka koja se može naći na zapuštenim mestima, pored puteva i oko naselja

LEKOVITA SVOJSTVA: Pomaže kod izbacivanja viška tečnosti, protiv upala, čireva, ekscema, psorijaze. Koristi se i za jačanje apetita kao i za stvaranje i lučenje žuči. Koristi se i za lečenje oboljenja kose .

NAZIV:	Matičnjak (lat. <i>Melissa officinalis</i>)
PORODICA:	Lamiaceae
STANIŠTE:	Raste u vrtovima gde se uzgaja kao kulturna biljka, ali se kao samonikla može naći nedaleko od naselja, uz ograde i živice.

LEKOVITA SVOJSTVA: Etarsko ulje deluje kao sedativ, a može i da se utrljava spolja protiv reumatizma i neuralgija. Veoma je cenjeno u parfimerijskoj industriji, a i vrlo uspešno protiv uboda komaraca. Pored ovih dejstava matičnjak se koristi kod neuroza želudačno-crevnog sistema, psihovegetativnih bolesti srca, migrene. .